



# **För ett jämlikt Tyresö!**

## **Tillsammans är vi starka!**

***Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti. Men Vänsterpartiet är också ett grönt parti. Vårt mål är ett socialistiskt samhälle grundat på demokrati, jämlikhet och solidaritet. Kommunens budget är ett medel för att åstadkomma detta. Genom den kan vi omfördela makt och resurser. En bra utbyggd välfärd utjämnar klassklyftor och ojämlikhet, den innebär trygghet och möjligheter till delaktighet både för Tyresöborna och för kommunens anställda.***



**Vänsterpartiet Tyresö, Kommunplan 2020 – 2022**

## Innehållsförteckning

Förslag till beslut.....	3
Inledning .....	4
För ett jämlikt och solidariskt Tyresö! .....	4
Vänsterpartiets vision för Tyresö kommun.....	4
Barn och unga.....	4
Omsorg och tillgänglighet.....	5
Vårt Tyresö – en klimatsmart och miljövänlig kommun .....	5
En bostad för alla .....	6
Kultur för alla.....	6
Verksamhetsområden.....	7
Verksamhetsområde 1: Förskolan och pedagogisk omsorg .....	7
Verksamhetsområde 2: Grundskolan, särskolan och fritidshem .....	7
Verksamhetsområde 3: Individ- och familjeomsorg .....	8
Verksamhetsområde 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning.....	9
Verksamhetsområde 5: Äldreomsorg.....	10
Verksamhetsområde 6: Gymnasieskola.....	11
Verksamhetsområde 7: Vuxenutbildningen.....	13
Verksamhetsområde 8: Arbete och integration .....	13
Verksamhetsområde 9: Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar .....	14
Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering.....	15
Verksamhetsområde 11: Vägghållning och park.....	16
Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik .....	16
Verksamhetsområde 13: Vatten och avlopp .....	17
Verksamhetsområde 14: Renhållning .....	17
Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet .....	17
Verksamhetsområde 16: Näringsliv .....	17
Verksamhetsområde 17: Gemensamma verksamheter .....	17
Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund.....	19
Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet .....	19
Verksamhetsområde 20. Tyresö Bostäder.....	19
Investeringsprogram och upplåning.....	21
Bilaga 1 – Förslag på besparingar i budgeten 2020 .....	22
Kommentarer till Bilaga 1 .....	22
Bilaga 2 – Förslag på förstärkningar av driftbudgeten 2020 .....	24
Varje krona dit den ska .....	25

## **Förslag till beslut**

- Punkt 1 Utdebiteringen för 2020 fastställs till 19,95 per skattekrona enligt Vänsterpartiets förslag.
- Punkt 2 Vision, fokusområden och strategiska mål för mandatperioden 2020-2022 fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
- Punkt 3 Särskilda uppdrag fastställs enligt Vänsterpartiets förslag.
- Punkt 4 Budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2020 fastställs enligt Vänsterpartiets förslag (se bilaga 1-2).
- Punkt 5-15 och 17 Vänsterpartiet tar ställning till punkt efter punkt.
- Punkt 16 Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften för Tyresö Bostäder beräknas enligt de regler och föreskrifter som gäller.
- Punkt 18 I övrigt godkänna Vänsterpartiets förslag till kommunplan.

## **Inledning**

### **För ett jämlikt och solidariskt Tyresö!**

Vänsterpartiet ser att samhället är fullt av möjligheter. Vi vill bygga ett samhälle där var och en tillåts växa till sin fulla potential, där vi tar hand om varandra och vår miljö. Det som idag verkar omöjligt kan omsättas i verklig politik i morgon. Tyresös historia visar oss att förändring både är önskvärt och möjligt.

Vänsterpartiet arbetar för att fler ska finna ett hem i Tyresö. Här ska studenter, pensionärer, människor mitt i livet och människor från världens alla hörn kunna mötas för att gemensamt skapa sig en tillvaro präglad av solidaritet, gemenskap och ömsesidig respekt. Här, i allas vårt Tyresö, finns ingen plats för rasism eller diskriminering baserad på sexualitet, religion, funktionsnedsättning eller könsidentitet. Grunden för vårt Tyresö är jämlikhet.

I en jämlik kommun kan frihet och möjligheter blomma ut. Vänsterpartiet vill ha frihet för barn att växa upp i trygghet, frihet till ett gott och meningsfullt arbetsliv med bra lön samt frihet till en värdig ålderdom med en rättvis pension. Men det är bara tillsammans vi kan bygga ett sådant samhälle. Det är så vi visar solidaritet.

Vår gemensamma välfärd är idag underfinansierad och detta beror främst på att de stora skattesänkningar som skett på nationell nivå minskat utrymmet för stöd till kommunerna. En ökad statlig progressiv skatt skulle kunna öka bidragen till landets kommuner, men den nuvarande regeringen visar inga tecken på att vilja förändra den statliga skatten.

Vänsterpartiet önskar att även kommunalskatten var progressiv, men så är det inte. Inför 2019, höjdes kommunalskatten i Tyresö med 45 öre. Eftersom varje höjning slår hårdast mot medel- och låginkomsttagare, anser vi det inte möjligt med ytterligare höjning 2020. I vårt budgetalternativ 2020 har vi därför valt att göra besparingar inom administrationen för att kunna genomföra våra mest prioriterade satsningar.

Att bygga ett samhälle där alla tillåts bidra efter förmåga och ges stöd efter behov är verkligen ett stort åtagande. Varje krona ska dit den bäst behövs. Ändå vet vi att det bara är då som människor kan leva fria och rika liv, därför drömmer vi inte om något mindre, därför är vi socialister och feminister.

## **Vänsterpartiets vision för Tyresö kommun**

### **Barn och unga**

Tyresö kommun ska vara ett föredöme när det gäller att leva upp till FN:s barnkonvention. Vi arbetar för att alla barn ska få det stöd de behöver för att kunna klara av grundskolan med fullständiga betyg. Vi vill därför satsa på tidiga stödinsatser med utökade s.k. lärstudior och undervisning i små grupper för de elever som har svårt att hänga med i ordinarie undervisning. Elever, som behöver elevassistenter, ska garanteras detta. Barn till nyanlända med utländsk bakgrund ska kunna få stöd genom inskolningsgrupper och inte placeras direkt i ordinarie klasser. Vi vill utjämna de socioekonomiska skillnaderna genom att se till att största delen av stödet kommer till de skolor som har störst behov och se till alla dessa

skolor får de allra mest kvalificerade lärarna. Självklart kommer vi under mandatperioden också att anställa en barnombudsman eftersom FN:s barnkonvention kommer att bli lag.

Vi vill utveckla vårt gymnasium till ett väl utrustat yrkestekniskt gymnasium. Vi ser fortfarande tanken med att skapa ett kunskapscenter, Kompassen, som en realistisk möjlighet. Under ett tak ska Kompassen rymma nationella, introduktions- och språkintruktionsprogram, gymnasiesärskola, Centrum för arbete och integration, vuxenutbildning, Second Chance School. Tyresö gymnasium ska helt enkelt utvecklas att bli en kompass för utbildning och kultur i vår kommun. Språkintruktionsprogrammet måste följa de timantal som står i läroplanen – inte som nu då enbart 15 timmars undervisning ges.

### **Omsorg och tillgänglighet**

Vår hemtjänst ska utvecklas så att våra äldre och funktionsnedsatta ska kunna bo kvar hemma så länge de önskar. Det ska finnas möjligheter att mot en rimlig summa få hjälp med sådant som normalt inte ingår i hemtjänsten, till exempel snöskottning, trädgårdsskötsel, praktiskt hjälp i hemmet och mindre snickeriarbeten. Enklare tjänster såsom städning, tvätt och inköp ska kunna fås lättare, utan en full biståndsbedömning. Vi måste snarast planera för fler platser i särskilt boende, så att de motsvarar efterfrågan och vi inte behöver köpa dyra platser i andra kommuner. Det finns ett stort behov av att utveckla så kallade mellanboenden – till exempel biståndsbedömt trygghetsboende – med hyresrätt till en rimlig kostnad. Tyresö ska ha flera Träffpunkter där det erbjuds social samvaro, fysisk aktivitet m.m. De som vårdar en anhörig ska få stöd genom att erbjudas avlastning/växelvård och kvalificerad rådgivning från en anhörigkonsulent.

Tyresö kommun ska utreda och åtgärda att full tillgänglighet råder i samtliga av kommunens lokaler och dess närmiljö. Kommunen ska också aktivt arbeta för att fler personer med funktionsnedsättningar kan få arbete inom den kommunala verksamheten.

### **Vårt Tyresö – en klimatsmart och miljövänlig kommun**

En väl utarbetad miljöpolitik är en förutsättning för ett hållbart Tyresö. Vi vill se större satsningar på kollektivtrafiken och på gång- och cykelbanor. Vi vill se en samlad genomgång av behovet av utbyggnad av gång- och cykelbanor vad gäller belysning, skyltning, skötsel av växtlighet och cykelparkeringar. Vi behöver också fler så kallade infartsparkeringar. Vi vill att kommunen ska ha en jämställd snöröjning, som innebär att man plogar gång- och cykelbanor före bilvägar. Skolor, förskolor, äldreboenden, vårdcentralen ska prioriteras vid snöröjning. Alla kommunens utemiljöer ska vara lättillgängliga och anpassade för människor som på grund av ålder eller funktionsnedsättning kan ha svårt att ta sig fram. Vi vill att kommunen snarast ska tillsätta en tjänst som tillgänglighetsrådgivare för att bevaka att kraven på tillgänglighet alltid uppfylls. Våra grönområden och den biologiska mångfalden ska bevaras och nya bostäder ska i första hand byggas på redan hårdgjorda ytor. Hållbarhetsutskottet ska snarast ta fram en plan för att minska utsläppen av växthusgaser till en hållbar nivå. Det behövs en omställningsplan med tydliga mål, tidsplaner och konkreta åtgärder.

### **En bostad för alla**

Vi behöver fortsätta bygga bostäder i Tyresö med minst 400 bostäder per år och vårt mål är att 50 % av dessa ska upplåtas med hyresrätt. Kötiden i Tyresö Bostäders bostadskö är lång, minst 8-9 år, till vissa områden betydligt mer. Vi arbetar för att på riksplanet få till stånd ökade statsbidrag för att kunna bygga hyreslägenheter med rimliga hyror. Idag har många ungdomar varken råd eller möjlighet att kunna flytta hemifrån i brist på hyreslägenheter och alltför höga hyreskostnader. All stadsplanering ska ses i ett genusperspektiv, vilket är ett självklart krav för ökad trygghet och jämställdhet. Även barnperspektivet ska beaktas vid all stadsplanering. Kommunens utemiljöer behöver givetvis också vara tillgänglighetsanpassade så att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta sig fram.

### **Kultur för alla**

Tyresö kommun är känt för sitt rika och väl fungerande kultur- och friluftsliv med ett stort utbud av aktiviteter och många engagerade kultur- och idrottsföreningar. Under många år har vi i Vänsterpartiet arbetat för att en kommun med värdighet också ska ha ett kulturhus, Vi vill att vi under den här mandatperioden planerar för ett kulturhus i centrumnära läge och vi har själva föreslagit en utredning om Vattenfalls byggnad kan byggas om till ett Kulturhus.

## Verksamhetsområden

### Verksamhetsområde 1: Förskolan och pedagogisk omsorg

Förskolan lägger grunden för varje barns utbildning. Forskning visar att förskolan är ovärderlig för barns kunskaps- och språkutveckling liksom för utvecklingen av det sociala samspelet. Förskolan är också en förutsättning för att både kvinnor och män ska kunna förena föräldraskap med arbete. Genom statsbidrag från regeringen har förskolans alltför stora barngrupper kunnat minska, vi vill att det arbetet fortsätter under de kommande åren.

Utifrån Vänsterpartiets feministiska grundsyn är det självklart viktigt att på ett tidigt stadium motverka stereotypa könsroller och det sker bäst redan i förskolan, något som också står skrivet i förskolans läroplan.

Vi skapar "genus" varje dag och uppdelning i kvinnligt och manligt är något som vi alla gör, oftast utan att vara medvetna om det. Genus är ett nyckelbegrepp för att förstå hur ojämställdhet och jämställdhet uppstår. Om vi vill skapa ett mer jämställt samhälle måste vi börja med att medvetandegöra våra barn redan i tidiga åldrar. Vi vill därför att barn- och utbildningsförvaltningen prioriterar om i tjänstemannastaben, så att åtminstone en genuspedagog kan anställas redan under 2020.

### Verksamhetsområde 2: Grundskolan, särskolan och fritidshem

#### En likvärdig skola för ökad kunskap

Alla elever ska ha samma rätt till kunskap, lärande och utveckling oavsett bakgrund och förutsättningar. Alla elever ska kunna lita på att de går i en bra skola.

De senaste decennierna har utvecklingen gått åt fel håll. Skolan har gått från att vara en klassutjämnare till att vara en klassförstärkare. Undersökningar visar att likvärdigheten i den svenska skolan har försämrats sedan slutet av 1990-talet. Skillnaderna i resultat och kunskaper har ökat mellan elever, skolor och kommuner. I dag har inte alla elever samma rätt till kunskap i praktiken.

Vänsterpartiet arbetar för att alla elever ska ges samma förutsättningar och vill ha en likvärdig skola i vår kommun och i Sverige. Vårt motto är *EN SKOLA FÖR ALLA*. Tyvärr kan vi se att även våra grundskolor i Tyresö är segregerade genom att de uppvisar stora skillnader i elevernas skolresultat. Vi måste därför satsa extra medel till de skolor som har sämst resultat och det gör vi bland annat genom att höja det sociodemografiska stödet samt kräva en utvärdering om vi använder rätt urvalskriterier vid fördelning av stödet.

Vi vill också att kommunen undersöker kostnaderna för att starta upp en fast vikariepool för att underlätta kontinuiteten i undervisningen.

Sedan ett antal år tillbaka har Tyresö kommun infört den så kallade "inkluderingen" av elever med särskilda behov. Det innebär att vissa specialklasser och mindre grupper lades ned. Vi vet i dagsläget att det centrala tilläggsbelopp/verksamhetsstöd som våra grundskolor

kan ansöka om för stöd till vissa elever inte räcker till. I vårt budgetförslag föreslår vi en höjning av det centrala stödet, så att fler elever kan få stödundervisning och fler specialpedagoger anställas. Vänsterpartiet ha i en motion krävt en ordentlig utvärdering av "inkluderingen" av elever för att få kunskap om hur de klarar av undervisningen.

Ett problem för våra grundskolor är att hyreskostnaden numera är inbakad i den skolpeng, som betalas ut lika för varje elev. Det gör våra grundskolor känsliga för förändrat elevantal – minskat antal elever ger mindre skolpengar. Vi vill därför att förvaltningen tillsammans med fastighetskontoret gör en utvärdering av hyressättningsystemet i syfte att hitta en lösning som inte är lika konjunkturkänslig.

### **Särskilda uppdrag**

- Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda urvalskriterierna för det sociodemografiska tillägget.
- Barn- och utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utvärdera konsekvenserna av inkluderingen av alla elever i ordinarie klasser.
- Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att tillsammans med fastighetskontoret utvärdera modellen med hyressättning i syfte att hitta en mindre konjunkturkänslig modell.

### **Verksamhetsområde 3: Individ- och familjeomsorg**

Vänsterpartiet i Tyresö vill förstärka individ- och familjeomsorgen främst genom att rikta in oss på utökade, förebyggande insatser för barn och unga. Förebyggande arbete kostar initialt, men kommer att i framtiden innebära stora besparingar vad gäller institutionsvård, familjehemsplaceringar m.m. Det mobila teamet, som gör ett fantastiskt arbete ute på våra grundskolor, måste förstärkas och få möjlighet att arbeta förebyggande även i förskolan. Ju tidigare insatser desto bättre framtida resultat. Allt fler barn och unga mår psykiskt dåligt och barn till föräldrar som lider av psykisk ohälsa eller som är missbrukare behöver få stöd tidigt. Vi vill under mandatperioden öppna ett nytt familjecenter/central, som vi i Tyresö tidigare så framgångsrikt hade. Utredningar gällande barn och unga måste kunna klaras av inom lagstadgad tid. Därför förstärker vi ovanstående insatser i vårt budgetförslag 2020.

Socialekreterarna behöver ha en bra arbetsmiljö. Hög arbetsbelastning, hög personalomsättning och dålig psykosocial arbetsmiljö är vardag för många socialekreterare, vilket gör yrket svårrekryterat. Vi vill att Tyresö kommun tar krafttag för att göra Förvaltningen för liv och hälsa till en attraktiv arbetsplats, där medarbetarna stannar kvar. Därför vill vi utreda möjligheterna med förkortad arbetstid inom åtminstone något område.

### **Särskilda uppdrag:**

- Förvaltningen får i uppdrag att skyndsamt utreda hur förebyggande/upsökande insatser för barn och unga på bästa sätt kan förstärkas.
- Förvaltningen för liv och hälsa får i uppdrag att ta fram ett förslag på verksamhet inom området som kan vara lämplig för att prova 6-timmars arbetsdag.



## **Verksamhetsområde 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning**

Vi har länge arbetat aktivt för att kommunen ska vara en tillgänglig och en välanpassad kommun för alla, oavsett eventuell funktionsnedsättning. I grunden handlar tillgänglighet om demokrati och mänskliga rättigheter.

Prognosen för en ökning av insatser inom området funktionsnedsättning är idag ca 4 % per år. Det är viktigt att vi har en god framförhållning och planerar för bostäder, daglig verksamhet m.m. så att ett aktivt deltagande i samhället kan ske. Det resulterar i minskade kostnader för kommunen i färre köpta platser, uteblivna viten och att vi inte går miste om ersättningar från Lag om utjämning av kostnader (SFS 2008:342). Men, framför allt så undviker vi ett onödigt lidande för både brukare och anhöriga.

Det är bra att två efterlängtade gruppboenden kommer att vara klara 2020. Vi satsar på bättre kvalitet och ökad bemanning i gruppboendena för personer med funktionsnedsättningar.

En stor del av omsorgen bärs upp av anhöriga, ett oavlönat arbete som främst utförs av kvinnor. De anhöriga har rätt till anhörigstöd genom olika insatser t ex korttidsboende och även kvalificerat stöd av en anhörigkonsulent.

Att digitalisera verksamheten är nödvändigt både för brukare och personal. Det utvecklas exempelvis många appar för personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism och de med kommunikationssvårigheter. Brukare ska ha tillgång till bredband på gruppboendena. Det gagnar även personalen i deras arbete.

För att stoppa utförsäljningen av välfärden säger vi nej till att kommunen tillämpar lagen om valfrihet (LOV). Vid upphandling av verksamheter ska istället Lagen om offentlig upphandling (LOU) tillämpas, vilket gör det möjligt för kommunen att komma in med ett anbud i egen regi.

Biståndshandläggare behöver ha en bra arbetsmiljö. Hög arbetsbelastning, hög personalomsättning och dålig psykosocial arbetsmiljö är vardag för många biståndshandläggare, vilket gör yrket svårrekryterat. Vi vill att Tyresö kommun tar krafttag för att göra Förvaltningen för liv och hälsa till en attraktiv arbetsplats, där medarbetarna stannar kvar. Därför vill vi utreda möjligheterna med förkortad arbetstid, 6-timmars arbetsdag, inom åtminstone något område.

Avtalet med Omsorgshuset som ska utföra personlig assistans går ut 2020. Vi tycker att verksamheten borde återgå i kommunal regi, det är en åsikt som också brukare och anhöriga uttryckt till oss. Personalen som är anställda i kommunen har bättre anställningsvillkor både när det gäller t ex semesterdagar, ersättning för jour och de får dessutom mer utbildning.

### **Särskilda uppdrag:**

- Förvaltningen för liv och hälsa får i uppdrag att ta fram ett förslag på verksamhet inom området som kan vara lämplig för att prova 6-timmars arbetsdag.

- Äldre- och omsorgsnämnden får i uppdrag att se över upphandlingar så att LOU tillämpas i stället för LOV.

### **Verksamhetsområde 5: Äldreomsorg**

Vi går mot en framtid där antalet äldre kommer att öka. Det ställer stora krav på att äldreomsorgen ges tillräckliga resurser för att klara den utmaningen. Det är viktigt att vi har en god framförhållning och i god tid planerar för bostäder m.m. Ingen ska behöva få plats på ett boende utanför kommunen om hen inte vill det.

En stor del av omsorgen bärs upp av anhöriga, ett oavlönat arbete som främst utförs av kvinnor. De anhöriga har rätt till anhörigstöd genom olika insatser som dagvård även för dem utan demens, korttidsboende och även kvalificerat stöd av en anhörigkonsulent.

En förutsättning för att äldreomsorgen ska kunna hålla hög kvalitet och vara likvärdig är att den drivs för att tillgodose de äldres behov och önskingar. Vinstdrivande företag har som syfte att tjäna pengar och bör därför inte få bedriva äldreomsorg med skattemedel om inte vinstuttagen begränsas. När äldreomsorgen bedrivs i offentlig regi kan varje skattekrona gå till ökad kvalitet och eventuellt överskott återinvesteras i verksamheten.

För att stoppa utförsäljningen av välfärden säger vi nej till att kommunen tillämpar lagen om valfrihet (LOV). Vid upphandling av verksamheter ska istället Lagen om offentlig upphandling (LOU) tillämpas, som gör det möjligt för kommunen att komma in med ett anbud i egen regi.

Äldre ska ha inflytande över sin vardag och deras insatser måste anpassas efter deras behov och önskemål. Det börjar redan vid biståndsbedömningen och ska gälla oavsett om de har hjälp från hemtjänsten eller plats på ett äldreboende. Vi vill ha en generösare biståndsbedömning för de äldre och bibehålla omsorgstaxorna.

För att få mer inflytande, t ex när man behöver stöd i hemmet, vill vi införa en enklare hemtjänstservice utan biståndsbedömning. Ett väl fungerande system måste tillåta den äldre att själv bedöma hur hemtjänstens tid i så fall ska förläggas, kanske kan det handla om att ena dagen ta en fika för att nästa dag gå på en promenad. Tyresö skulle kunna ha ett team som kan göra enklare reparationsarbeten, trädgårdsarbete och liknande som ett komplement till ordinarie hemtjänst. Det är vår övertygelse att de människor som arbetat hela livet och som på ålderns höst behöver extra stöd förtjänar en omsorg av absolut högsta kvalitet och att deras åsikter och behov ska tillgodoses.

De äldre i Tyresö ska självklart ha rätt till ett tryggt och tillgängligt boende oavsett om de har ekonomiska resurser eller inte. De senior- och trygghetsboenden som byggts är antingen bostadsrätter eller hyresrätter med mycket hög hyra. Alla boenden ska ge tillgång till bredband. Den svåra platsbristen på äldreboendena har lett till att man numera ofta behöver vara i mycket stort behov av omsorg för att få en plats. Det har byggts alldeles för få äldreboenden och fortfarande saknas boenden helt för personer som önskar bo kvar i östra Tyresö.

Mötesplatser där det finns t ex social gemenskap, tillfälle till fysisk aktivitet och kulturella aktiviteter är enligt forskningen en god förebyggande verksamhet. Tyresö behöver 2-3 sådana mötesplatser utspridda i kommunen. Varför inte ha dessa i samma lokaler som ungdomarna nyttjar? De äldre har aktiviteter på dagtid och ungdomarna på kvällstid. Personalkontinuiteten inom äldreomsorgen är av stor vikt för att garantera en trygg och lugn miljö för de äldre, därför krävs en god personalpolitik och ett aktivt utvecklingsarbete med fokus på vidareutbildning och digitalisering som kan minska arbetsbördan. En annan viktig fråga för att öka attraktiviteten och säkra goda arbetsvillkor för de anställda är en översyn av anställningsgraden. Heltid ska garanteras som en rättighet och osäkra anställningsformer så som allmän visstid bör undvikas.

Biståndshandläggare behöver ha en bra arbetsmiljö. Hög arbetsbelastning, hög personalomsättning och dålig psykosocial arbetsmiljö är vardag för många biståndshandläggare, vilket gör yrket svårrekryterat. Vi vill att Tyresö kommun tar krafttag för att göra Förvaltningen för liv och hälsa till en attraktiv arbetsplats, där medarbetarna stannar kvar. Därför vill vi utreda möjligheterna med förkortad arbetstid, 6-timmars arbetsdag, inom åtminstone något område.

### **Särskilda uppdrag:**

- Äldre- och omsorgsnämnden/förvaltningen får i uppdrag att utarbeta rutiner för enklare hemtjänst utan biståndsprövning och kostnader för ett team som utför enklare tjänster i hemmet.
- Förvaltningen för liv och hälsa får i uppdrag att se över och utveckla dagvården för äldre. Eventuell kan samordning med lokaler för ungdomars fritidsverksamhet göras. Detta uppdrag kan gärna ske i samarbete med pensionärsorganisationerna.
- Förvaltningen för liv och hälsa får i uppdrag att ta fram ett förslag på verksamhet inom området som kan vara lämplig för att prova 6-timmars arbetsdag.
- Äldre- och omsorgsnämnden får i uppdrag att se över upphandlingar så att LOU tillämpas i stället för LOV.

### **Verksamhetsområde 6: Gymnasieskola**

Under förra mandatperioden lade den helborgerliga alliansen ner alla högskoleförberedande program på Tyresö Gymnasium. Det har inneburit att Tyresö Gymnasium idag är ett renodlat yrkesgymnasium där unga människor kan utbilda sig till ett framtida yrke. På skolan finns, förutom de yrkesförberedande utbildningarna också introduktionsprogram, yrkesintroduktion, gymnasiesärskola och Second Chance School. Ett av de största programmen är introduktionsprogrammet dels därför att många grundskoleelever inte är behöriga att söka till gymnasiet och dels för att många ensamkommande ungdomar av olika skäl sökt sig till Tyresö Gymnasium.

På Tyresö Gymnasium finns cirka 500 elever i alltför stora lokaler. Att skolan tvingas betala hyra för lokaler den inte använder är en av orsakerna till varför skolan går med underskott och har gjort så i flera år. Underskottet har förstås ställt stora krav på skolans personal som

trots negativa ekonomiska resultat verkligen arbetar hårt och engagerat för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till och som behövs för att ge dem en bra start.

Lokalerna är mycket nedslitna och omoderna. Skolan behöver ett lyft! Ett sådant lyft är den vision om Kompassen som presenterats av Förvaltningen för liv och hälsa. Kompassen ska vara ett centrum för utbildning där högskola, arbetsmarknad, lokala företag, intresseorganisation och föreningslivet kan mötas under innovativa förhållande och under ett tak där nya tankar trivs.

### **Yrkesintroduktionen på Tyresö Gymnasium**

För de elever som inte har fullständiga betyg från grundskolan finns introduktionsprogrammet där de kan läsa in de betyg som saknas. Sedan något år har samma möjlighet erbjudits de elever som vill gå en yrkesinriktad utbildning men inte har fullständiga betyg för de nationella yrkesprogrammen. Programmet kan leda till behörighet på ett yrkesprogram. Mottot för yrkesintroduktionen är anställningsbarhet så att eleverna så fort som möjligt kan komma ut i arbetslivet.

På yrkesintroduktionen på gymnasiet studerar ungdomar med ofullständiga betyg från grundskolan, nyanlända elever som har svenska som andra språk och ensamkommande ungdomar som kom till Sverige under 2015. Många av eleverna i den sistnämnda kategorin har fått tillfälliga uppehållstillstånd med stöd av den nya gymnasielagen. De har tillfälliga uppehållstillstånd i först 13 månader som kan förlängas med ytterligare 13 månader. Villkoret för att därefter kunna få uppehållstillstånd är att de har studerat oavkortat på gymnasiet och inom sex månader efter skolans slut får en fast anställning som vara minst 2 år.

För eleverna med tillfälliga uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen gäller förstås att de ska vara anställningsbara men först efter två år. Om de tvingas ut i arbetslivet för tidigt kan de komma att tvingas lämna landet.

Enligt Skolverket ska eleverna på yrkesintroduktionsprogrammet ha rätt till en minsta garanterad undervisningstid på 23 timmar i veckan, vilket motsvarar heltidsstudier och också undervisningstiden på gymnasieskolans yrkesprogram. Skolverket säger: "Eftersom introduktionsprogrammen har olika syften ska innehållet i utbildningen, och därmed undervisningen, utformas utifrån elevens behov och i linje med den plan för utbildning som huvudmannen upprättat."

I dag har eleverna på yrkesintroduktionen inte en undervisningstid på 23 timmar. Undervisningstiden ligger på närmare 15 timmar i veckan. En stor del av undervisningen är praktisk undervisning i det yrke de utbildar sig till, vilket innebär att det blir få timmar över för svenska, matematik och engelska. De ensamkommande ungdomarna har dessutom oftast minimal studievana från hemlandet.

Det i sin tur kan leda till att vi utbildar en grupp unga människor som inte kommer att kunna ta till sig litteratur, teater eller andra kulturella områden. Det blir också så med anställningsbarheten då det på de flesta arbetsplatser krävs att man kan prata svenska, att man kan beräkna till exempel hur många procent av en viss färg som behövs för att bryta det

vita till Stockholmsvitt eller att man har tillräckligt med kunskap i engelska för att kunna läsa en manual på det språket.

Vänsterpartiet menar därför att antalet timmar i svenska som andra språk, matematik och engelska måste utökas för att dessa elever ska dels bli anställningsbara och dels få en möjlighet att i vuxen ålder kunna leva och verka i samhället. Vi avsätter därför resurser för detta i vår budget.

### **Elevhälsovården på Tyresö Gymnasium.**

Den psykiska ohälsan bland ungdomarna ökar vilket ställer stora krav på elevhälsovården. Många av eleverna lider av posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) orsakat av den flykt genom många länder som de gjort. Andra elever har behov av att få prata med en vuxen som har möjlighet att lyssna och som har tystnadsplikt.

Vänsterpartiet menar därför att kuratorstjänsterna på Tyresö Gymnasium måste utökas med minst en halvtid.

### **Om detta må vi berätta**

För att eleverna ska få en ökad förståelse av konsekvenserna av antisemitism, fascism och rasism föreslår Vänsterpartiet att en årskurs på gymnasiet åker till Auschwitz Birkenau. Vi avsätter därför medel i vår budget för detta.

### **Verksamhetsområde 7: Vuxenutbildningen**

I Tyresö är det skillnad på lärarlönerna beroende på i vilken skolform läraren undervisar. Bäst betalda är lärarna på grundskolan, därefter kommer lärarna på gymnasiet och lägst lön har lärarna på C3L. Vi avsätter vi medel för ett kommunalt läraryft för C3L:s lärare.

### **Verksamhetsområde 8: Arbete och integration**

Centrum för Arbete och Integration (CAI) erbjuder arbetslösa stöd, vägledning och praktik för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden. Man bedriver olika verksamheter där personer kan arbetsträna eller rehabiliteras. Integrationsenheten tar emot nyanlända eller invandrade personer för att underlätta deras integration i samhället. Etableringscentrum för nyanlända har arbetat framgångsrikt för att nyanlända så snart som möjligt ska komma ut till arbete eller studier. För att intensifiera det arbetet än mer behöver etableringscentrum förstärkas med ytterligare en vägledartjänst.

### **Feriearbete för alla**

En viktig inkörsport till arbetslivet är ofta sommar- eller feriejobben samtidigt som de håller ungdomarna borta från sysslöshetens konsekvenser. Feriejobben måste bli fler och gälla fler åldersgrupper. Vi noterar med tillfredsställelse att den styrande minoriteten i sin kommunplan 2020-2022 förslår ett extra anslag till feriearbetena.

På gymnasiets språkinträdning går unga som befinner sig i en asylprocess, d.v.s. de söker uppehållstillstånd i Sverige. Det gör att dessa ungdomar inte kan arbeta och få lön utan ett

särskilt undantag från kravet på arbetstillstånd, något som väldigt få erhåller därför att kraven från Migrationsverket är så höga. Men dessa elever kan praktisera utan lön. Att få en praktikplats inom det yrke som man vill ha i framtiden vore synnerligen önskvärt för dessa ungdomar. Vänsterpartiet vill därför att arbetsmarknads- och socialnämnden ger CAI i uppdrag att undersöka möjligheten att ordna praktikplatser dels i den kommunala verksamheten men också i näringslivet som dessa ungdomar kan söka till.

### **Särskilda uppdrag**

- Arbetsmarknads och socialnämnden får i uppdrag att undersöka möjligheten att ordna praktikplatser som ungdomar i asylprocessen kan söka till.

## **Verksamhetsområde 9: Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar**

### **Kultur- och Fritid**

Vänsterpartiet har länge drivit frågan om ett kulturhus i Tyresö. Vi anser att det är viktigt att det byggs på kommunal mark och att det är ett kulturhus för alla kommunens invånare. Det är också viktigt att det ligger nära själva Tyresö Centrum. Vänsterpartiet har i en motion föreslagit en utredning om Vattenfalls hus ska byggas om till kulturhus. Ett annat alternativ är att bygga ett helt nytt kulturhus invid föreningsgården Kvarnhjulet. Det är också av största vikt att en grupp av representanter för föreningslivet, Tyresös invånare och de politiska partierna diskuterar innehållet i det blivande kulturhuset. Vårt motto är att "kultur ska generera mer kultur och inte mer pengar". Kultur skapas av oss människor tillsammans, inte av dem som enbart tänker på att göra en ekonomisk vinst.

### **Särskilda uppdrag:**

- Kultur- och fritidsnämnden uppdras att utreda kostnaderna för att erbjuda ett avgiftsfritt "sommarkollo" för barn och unga.
- Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda var ett kulturhus kan placeras i Tyresö samt preliminära kostnader för detta.

### **Kulturskolan**

Det är positivt att så många barn och ungdomar söker sig till Kulturskolan. Vänsterpartiet arbetar för att ha en 0-taxa till Kulturskolan på sikt så att alla barn och ungdomar ska kunna delta i Kulturskolans aktiviteter oavsett föräldrarnas ekonomiska situation. Vi föreslår som ett första steg en sänkning av avgifterna.

### **Fritidsgårdar**

Vänsterpartiet ser värdet av en god och givande fritid för våra barn och ungdomar. Fritidsgårdarna ger alla besökare möjligheten att umgås och prova nya aktiviteter i en sund miljö med goda vuxna förebilder. Vi vet via forskningen att varje krona i denna verksamhet är en investering som betalar sig själv i längden i form av minskad psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet. Det är klart den mest kostnadseffektiva investeringen i våra ungas framtid.

Vi motsätter oss tanken att bedriva fritidsgårdar i privat regi. Det är avgörande att verksamheten drivs med ungdomarnas bästa som främsta mål. Detta är omöjligt att kombinera med privata vinstintressen.

Vi satsar extra pengar på ökad kvalitet på fritidsgårdarnas verksamhet genom att utöka fältverksamheten och trygghetsarbetet.

### **Särskilda uppdrag:**

- Kommunstyrelsen tar fram en plan för att starta fler fritidsgårdar i olika kommundelar och öka öppettiderna på dem som redan finns.
- Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att upprätta en separat budget för fritidsgårdarnas fältverksamhet.

### **Bibliotek**

Våra bibliotek är en viktig del av vårt deltagande i kulturlivet och ska ha generösa öppettider. Vi välkomnar därför att den styrande minoriteten nu kommer att fatta beslut om att biblioteket i Tyresö Centrum ska ha söndagsöppet, något som vi länge arbetat för.

### **Särskilda uppdrag:**

- Kultur- och fritidsnämnden uppdras att utreda hur biblioteken kan ha en uppsökande verksamhet bland äldre, skolelever och befolkningen i övrigt.

### **Gratis möteslokaler för pensionärs- och handikappföreningar**

Kultur- och fritidsnämnden bestämmer avgifterna till kommunens offentliga lokaler som olika föreningar kan hyra. Pensionärs- och handikappföreningarna har mycket knappa budgetar och därför föreslår vi att de nu ska få gratis tillgång till kommunens möteslokaler.

### **Särskilda uppdrag**

- Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att alla oavsett funktionsnedsättningar och etnisk bakgrund ska få lättare att delta i kultur- och fritidslivet.

### **Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering**

Tyresö kommunfullmäktige har enhälligt antagit en översiktsplan för Tyresö 2035, där inriktningen är att vi ska bygga 300 nya bostäder årligen. Med tanke på den stora bostadsbrist och den långa bostadskö vi har idag, anser vi att 300 nya bostäder behöver utökas till 400 bostäder årligen den kommande mandatperioden. Dessutom arbetar Vänsterpartiet för att minst 50 % av all nybyggnation ska vara hyreslägenheter för att tillmötesgå efterfrågan främst bland våra ungdomar men även bland äldre. Tyresö kommun har tagit fram "Riktlinjer för bostadsförsörjning i Tyresö kommun". Vänsterpartiet anser att vi borde återgå till att årligen ta fram ett bostadsförsörjningsprogram.

### **Särskilda uppdrag**

- Kommunen ska öka andelen bostäder med hyresrätter vid den årliga planeringen av bostadsförsörjningen i Tyresö kommun till minst 50 %.
- Kommunen ska utarbeta en plan för strategiska markförvärv.
- Hyresrätter som byggs av externa aktörer ska förmedlas via Tyresö bostäders kö.
- Kommunen ska kräva att anbud från entreprenörer innehåller minst 50 % hyreslägenheter i områden där det planeras flerfamiljshus.
- Vid all detaljplaneläggning ska kommunen beakta att "de gröna kilarna" bevaras på ett ekologiskt och friluftsförande sätt.
- Kommunen ska vid all detaljplaneläggning bevara naturstråk och naturområden inom minst 300 meter från bostäderna.

### **Verksamhetsområde 11: Vaghållning och park**

- Tyresös gång- och cykelvägar ska fortsätta byggas ut med tydliga markeringar mellan gående och cyklister.
- Promenadstråken i kommunen ska ha fler parksoffor och bättre belysning.
- Arbetet med säkra skolvägar ska fortsätta.
- Tillgängligheten för funktionsnedsatta i utemiljön ska inventeras och förbättras.
- Kommunens snöröjning ska prioritera gång- och cykelvägar samt kommunens offentliga lokaler.

### **Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik**

- Kommunen ska årligen redovisa till kommunfullmäktige hur klimatstrategin efterlevs.
- Kommunen ska se över och skärpa kommunens klimat- och energimål.
- Konsumtionen av ekologiska livsmedel i vår kommun ska öka för att uppnå minst 75 % senast år 2025.
- Kommunen ska inrätta ett naturvårdsråd bestående av politiker, representanter för våra förvaltningar och föreningar.
- Naturpedagogernas verksamhet för barn och vuxna ska förstärkas.



## **Verksamhetsområde 13: Vatten och avlopp**

### **Särskilda uppdrag**

- Kommunen ska ta fram en vattenstrategi.
- Utredda en VA-taxa som syftar till att inte slösa med rent vatten genom att omfördela mellan fasta och rörliga avgifter.

## **Verksamhetsområde 14: Renhållning**

### **Särskilda uppdrag**

- Kommunen ska ta initiativ till att matavfallshanteringen i våra hushåll år 2025 uppgår till minst 75 %.
- Kommunen ska kräva åtgärder mot nedskräpningen vid uppsamlingsställen, samt se till att något av uppsamlingsställena blir tillgängligt även för funktionsnedsatta.
- Kommunen ska se till att alla kommunens verksamheter har möjlighet att källsortera.

## **Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet**

### **Särskilt uppdrag**

- Verksamheten ska uppnå i princip full avgiftsfinansiering i den del som ska avgiftsfinansieras.

## **Verksamhetsområde 16: Näringsliv**

### **Särskilda uppdrag**

- Verksamhetsområdet näringsliv uppdras ta fram en plan för hur man på bästa sätt ska kunna hjälpa företag som är eller vill bli arbetarkooperativ eller sociala företag. Verksamhetsområdet ska dessutom ha information om de ägande strukturerna och kunna bistå eventuella intressenter.
- Kommunen ska ta initiativ till att samverka med de lokala företagen för att åstadkomma en storskalig klimatomställning och minskade utsläpp.

## **Verksamhetsområde 17: Gemensamma verksamheter**

Verksamhetsområdet är omfattande och har ansvar för en rad viktiga funktioner, t.ex. kommunens personalpolitik, upphandlings- och tillsynsverksamhet. Det är här det övergripande ansvaret finns för att säkra att det är attraktivt att arbeta inom kommunen.

Därför vill vi ställa höga krav på att kommunen tillämpar rättvisa löner och arbetar intensivt mot alla former av diskriminering. Vi vet att löneskillnaderna mellan kvinnor och män i

Tyresö kommun som helhet har ökat och vill att HR-avdelningen (Human Resource) undersöker hur kvinnornas respektive männens löneläge ser ut för de kommunalt anställda och, om så är fallet, tillsammans med de fackliga organisationerna tar fram åtgärder för att minska klyftorna. Sjukfrånvaron har under åren en ständigt ökande trend och här behövs kraftåtgärder och nya kreativa åtgärder för att minska denna. HR -kontoret får därför i uppdrag att snarast i samarbete med förvaltningarna utarbeta ett övergripande handlingsprogram för att minska sjuktalen. För att skapa trygghet och möjlighet till delaktighet för de anställda ska normen i kommunen vara tillsvidare anställningar och timanställningar ska förekomma endast i undantagsfall. En trygg anställning ger större delaktighet och kan också motverka sjukskrivningar. Kommunen ska aktivt verka för att anställa fler personer med funktionsnedsättning och annan etnisk bakgrund än majoritetssamhällets.

### **Särskilda uppdrag**

- HR-avdelningen får i uppdrag att undersöka skillnader i lönesättning mellan kvinnor och män samt vid behov ta fram ett åtgärdsprogram i syfte att minska skillnaderna.
- HR-avdelningen får i uppdrag att tillsammans med förvaltningarna ta fram ett övergripande handlingsprogram med förslag till olika åtgärder för att minska sjuktalen bland våra anställda.

Eftersom Vänsterpartiet alltid värnar om kärnverksamheterna, föreslår vi en rad besparingar inom kommunens gemensamma förvaltning. Genom att spara på administrationen kan vi göra en mindre satsning på kärnverksamheterna med bibehållen s.k. god hushållning. Våra satsningar riktar sig till dem som har det tuffast i vår kommun. Vänsterpartiet omfördelar på så sätt pengar från kommunens centrala administration till den välfärd kommuninvånarna ska möta i sin vardag (se bilaga 1 med kommentarer).

### **Tillgänglighetrådgivare/samordnare**

Vänsterpartiet vill med rätta påstå att vi är det enda parti i Tyresö, som motionerar om frågor som rör funktionsnedsatta. Det är bland annat tack vare Vänsterpartiets enträgna arbete som Tyresö kommun har en tillgänglighetsplan.

Nu är det hög tid att ta nästa steg i tillgänglighetsarbetet och utöka de personella resurserna för att ytterligare stärka förvaltningarnas kunskap i dessa frågor. Idag finns det endast en tjänst på 25 %. Vänsterpartiet anser att den centrala administrationen bör kunna omfördela medel, så att tjänsten snarast kan omfatta minst 75 % av heltid.

Det är viktigt att poängtera att denna tjänst ska verka centralt gentemot samtliga förvaltningar och nämnder. Den tillgänglighetsplan som finns måste förankras och implementeras på ett sådant sätt att den ger avtryck i samtliga verksamheter. I slutändan handlar dessa frågor om demokrati och mänskliga rättigheter.

### **Återkommunalisering av verksamheter**

Frågor som rör driftsform och ägande är viktiga. Tyresö kommun gör årligen upphandlingar av varor och tjänster för nära 8 mnkr kronor. Somliga av dessa upphandlingar anser vi vara

helt i sin ordning och Vänsterpartiet är inte motståndare till upphandlingar som garanterar såväl schysta arbetsförhållanden som en god kvalitet och service till invånarna. Däremot är vi kritiska till de strikt ideologiska upphandlingar som den tidigare styrande alliansen har ägnat sig åt.

I en tid då arbetet med klimatomställningen behöver intensifieras och de ekonomiska klyftorna behöver minska har kommunerna ett stort ansvar att upphandla ansvarfullt. Vänsterpartiet kommer även i fortsättningen att arbeta för att riktlinjerna för upphandlingar ska bli skarpare på dessa områden men vi kommer också att föreslå en högre grad av "egen regi anbud", alltså en återkommunalisering av somliga verksamheter. Exakt vilka verksamheter detta rör sig om är alltid en fråga för prövning men exempelvis städ- och avfallsverksamheterna är tjänster som har återkommunaliserats av andra kommuner med framgång. Vi vill även framhålla möjligheten att ytterligare samarbeta med de övriga södertörnskommunerna för utförandet av somliga tjänster. Självklart vill vi också avskaffa LOV inom omsorgen om äldre och funktionsnedsatta.

### **Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund**

Inga kommentarer.

### **Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet**

#### **Särskilda uppdrag**

- Införa obligatoriska praktikveckor där kommunalråden arbetar ute i verksamheterna.
- Ta fram en ambitiös plan för ökat valdeltagande. Exempelvis bör metoden med mobila vallokaler testas i områden med lågt valdeltagande.
- Starta upp med öppna nämndsammanträden för invånarna.
- Införa ungdomsfullmäktige.
- Undersöka möjligheterna att ha "medborgardialoger" om större investeringar, till exempel idrottsanläggningar, kulturhus, nya skolor och äldreboenden.
- Utveckla Tyresöinitiativet.

### **Verksamhetsområde 20. Tyresö Bostäder**

Vänsterpartiet anser att minst hälften av de bostäder som byggs i Tyresö ska vara hyresrätter. Det underlättar för dem som inte har råd att köpa sina bostäder. För att motverka segregation i boendet ska kommunen i sitt ägardirektiv till Tyresö Bostäder ange att företaget ska bidra till integration och mångfald. Det kan handla om blandade upplåtelseformer, mötesplatser för sociala aktiviteter, lekplatser för barnen och tillgång till grönområden.

I ägardirektivet till Tyresö Bostäder ska också anges att inga hyresrätter ska omvandlas till bostadsrätter. Att sälja ut delar av bostadsbeståndet för omvandling till bostadsrätter är inte försvarbart. Det bidrar till att hyrorna i beståndet höjs generellt. Tyresö kommun behöver alla hyresrätter för att bevara mångfalden i upplåtelseformerna. Med en bostadskö på nära 30 000 personer och lång kötid är det viktigt att de bostäder som erbjuds är möjliga att hyra för dem med låg inkomst.

Som ett led i de miljöpolitiska mål som är satta för Tyresö Bostäder anser Vänsterpartiet att minst ett lågenergihus ska byggas, senast under 2021.

Tyresö Bostäder ska inleda ett aktivt arbete för att pressa byggkostnaderna och hålla nere kostnader för omfattande renoveringar. Det lyckade projektet med Temyntan visar att det är möjligt att pressa byggkostnaderna och därmed också hyrorna genom att till exempel bygga KomBo hus.

Tyresö Bostäder ska avsätta medel för kommande underhåll av fastigheterna så att inte hyresgästerna drabbas av plötsliga hyreshöjningar vid renoveringar och underhåll.

Tyresö kommun ska följa de regler och föreskrifter som finns för den avgift som Tyresö Bostäder betalar för att kommunen går i borgen för bostadsbolaget vid banklån. En högre avgift inverkar negativt på hyresnivåerna. Nuvarande beräkning av borgensavgiften lämnar öppet för att beskatta allmännyttans hyresgäster för att finansiera andra underskott i budgeten.

### **Särskilda uppdrag:**

- Kommunfullmäktige skriver in i ägardirektivet till Tyresö Bostäder att inleda ett aktivt arbete för att pressa byggkostnaderna utan att göra avkall på kvaliteten för att därigenom också kunna ge små byggföretag möjligheter att komma med offerter.
- Kommunfullmäktige skriver in i ägardirektivet till Tyresö Bostäder att inga hyresrätter i beståndet får omvandlas till bostadsrätter.
- Kommunfullmäktige ger Tyresö Bostäder i uppdrag att verka för hållbarhet och mångfald vid planering av nya områden.
- Kommunfullmäktige ger Tyresö Bostäder i uppdrag att undersöka möjligheterna att starta ett upphandlingsförbund för att pressa kostnaderna vid större renoveringar.
- Kommunfullmäktige ger Tyresö Bostäder i uppdrag att undersöka möjligheterna att avsätta medel för underhåll och renovering.
- Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften för Tyresö Bostäder beräknas enligt de regler och föreskrifter som gäller.

## **Investeringsprogram och upplåning**

Tyresö kommun har inför de kommande åren stora investeringsbehov. Under alliansens tid ökade investeringarna kraftigt och därmed också kommunens upplåning. Samtidigt kan vi se att de medel som står till förfogande genom olika statsbidrag, skatter och avgifter får allt svårare att räcka till driftbudgeten, varför verksamheterna under många år tvingats till nedskärningar. Ökade investeringar innebär ökade räntor, som belastar driftbudgeten. I ett sådant läge är det viktigt att prioritera det allra viktigaste och för vår del är det självklart att det är investeringar i kärnverksamheterna.

En del av den utökade upplåningen beror självklart på att Tyresö kommun nu äntligen kommit igång med att bygga bostäder på allvar, vilket ställer krav på utbyggnad av platser i förskola, skola och fritidshem. Det är i hög grad aktuellt med fler hyreslägenheter eftersom ca 30 000 människor står i vår bostadskö. Den ökande andelen äldre i kommunen kommer också att ställa krav på kommunen att bygga ut äldreomsorgen för att våra äldre ska få en trygg ålderdom med god omvårdnad. Kostnaderna för att bygga nya äldreboenden finns inte med i investeringsprogrammet eftersom det är privata byggherrar som ska få uppdragen. Men det är inte så enkelt att det inte kostar någonting, eftersom kommunen kommer att få betala för de köpta platserna – en kostnad som kommer att belasta driftbudgeten.

Vänsterpartiet har tagit del av det investeringsprogram som föreslås 2020-2022 och anser att det är nödvändiga satsningar på bostadsbyggande, förbättrad infrastruktur, förskolor och äldreboenden samt gruppboenden enligt LSS. Vi kommer därför att yrka bifall till det investeringsprogram som kommer att antas i samband med budgetfullmäktige i juni.

## Bilaga 1 – Förslag på besparingar i budgeten 2020

Eftersom vi i vår kommunplan 2020-2022 inte anser det rimligt att höja kommunalskatten ytterligare, föreslår vi en rad besparingar i främst den centrala administrationen. Besparingar som vi anser fullt realistiska att genomföra 2020 under förutsättning att arbetet att effektuera dessa besparingar påbörjas redan under hösten 2019.

Minskade lokalkostnader central administration	3 000 000
Samordnad upphandling	1 500 000
Minskat informationsanslag	1 000 000
Minskade konsultarvoden	4 000 000
Höjda avgifter inom kommunstyrelse- och samhällsbyggnadsförvaltningen	3 000 000
Ändrad konkurrenspolicy, egenregi anbud, avskaffa LOV	1 500 000
Minskad kostorganisation	1 500 000
Central samordning förvaltningarnas kommunikatörer/controllerer	2 000 000
Effektivisering, innovation och digitalisering ledning gemensam verksamhet	4 000 000
<b>Summa besparingar</b>	<b>21 500 000</b>

### Kommentarer till Bilaga 1

Vi anser det fullt rimligt att minska lokalkostnaderna för kommunens centrala administration, speciellt som vi i jämförelse med andra kommuner har höga lokalkostnader. Kommunens nuvarande lokaler borde kunna användas på ett mer effektivt sätt, i avvaktan på beslut om ett nytt kommunhus. Enligt uppgift torde det vara fullt möjligt att spara närmare 3 mnkr genom effektiviseringar av lokalerna.

Tyresö bör i högre grad samordna sin upphandling med andra kommuner och på så sätt få ned kostnaderna vid de olika upphandlingarna.

Informationsanslagen bör kunna minskas eftersom den tidigare styrande alliansen använt en del av anslaget för att kunna nå ut med sin politik. Vi förutsätter att den nu styrande minoriteten för ut information om politiken via sina egna kanaler.

Vänsterpartiet anser att kommunen i alltför hög grad använder sig av konsulttjänster. Många utredningar, som gjorts av konsulter hade kommunens egna tjänstemän kunnat utföra utan att det medfört en massa extra kostnader.

De av kommunens verksamheter som är avgiftsbelagda anser vi i högre grad ska vara finansierade av egenavgifter. Detta bör också gälla den lagstiftning som gäller alkohol- och tobakstillsynen.

Vi vill förändra konkurrenspolicyen och kan därmed göra en besparing. Den tidigare styrande alliansen privatiserade i hög grad kommunens verksamheter. Vi vill att kommunen i första hand ska driva kärnverksamheterna i egen regi. På så sätt kommer vi att kunna minska administrationskostnaderna som följer med annonsering, skrivandet av kravspecifikationer och avtal m.m.

Vänsterpartiet ställde sig bakom beslutet att inrätta en tjänst som gastronomisk chef för skolmåltiderna, matlådor till äldre och mat till de som bor i särskilt boende. Däremot anser vi inte att organisationen ska behöva medföra ytterligare kostnader.

De 14 mnkr som reserverats för digitalisering, innovation m.m. anser vi att vi kan dra ned till 10 mnkr och ändå genomföra nödvändiga åtgärder.

I princip har varje förvaltning nu anställt en egen kommunikatör och controller. Vi förordar att kommunikatörerna och controllers istället ska ingå i den centrala staben och kan genom denna samordning göra en besparing.

## Bilaga 2 – Förslag på förstärkningar av driftbudgeten 2020

<b>Barn- och utbildningsnämnden</b>	
Ökat centralt tilläggsbelopp/verksamhetsstöd för barn med särskilda behov	4 000 000
Ökat sociodemografiskt tillägg	1 000 000
<b>Arbetsmarknads- och socialnämnden</b>	
Förstärkning förebyggande/upsökande verksamhet	4 500 000
Tjänst vägledare Etableringscentrum	500 000
<b>Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden</b>	
Utökade undervisningstimmar	1 500 000
Utökad kuratorstjänst	300 000
Resa Auschwitz Birkenau	200 000
Särskild lönesatsning C3L	1 000 000
<b>Kultur- och fritidsnämnden</b>	
Utökad fältverksamhet/ökat öppethållande fritidsgårdar	1 600 000
Minskade avgifter kulturskolan	700 000
Gratis lokaler för pensionärs- och handikappföreningar	200 000
<b>Äldre- och omsorgsnämnden</b>	
Kvalitetshöjning äldreomsorgen	4 000 000
Ökad bemanning gruppboende enligt LSS	2 000 000
<b>Summa förstärkningar</b>	<b>21 500 000</b>





## **Varje krona dit den ska**

Kommunens verksamhet finansieras utav dig som betalar skatt. Det betyder att vi har ett särskilt ansvar att värna varje krona eftersom det är frukten av människors arbete. Vänsterpartiet har ansvar för över 400 miljarder kronor i kommuner och landsting där vi är med och styr. Att värna den offentliga ekonomin och säkra framtida generationers ekonomiska stabilitet är en grundbult i vårt solidariska samhällsbygge.

Vår syn på vad som är en god investering skiljer oss i stort från andra partier. Vi tycker att det i första hand är kärnverksamheten - äldreomsorgen, barnomsorgen och de sociala skyddsnäten som det bör satsas pengar på, inte fördyrande privatiseringar och upphandlingar. Vänsterpartiet driver också att varje krona inom välfärden ska gå till barnen, de äldre, de sjuka, inte till välfärdsföretagens vinster. Vi vill se ett lagstiftat krav om att våra skattepengar ska gå till det de var tänkta för, inte till privata vinster.

Vi lägger förslag som är finansierade och som ökar jämlikheten. Det är en politik för en framtid att tro på, ett solidariskt Tyresö.